GAZETA KRAKOWSKA

Nro. 57.

W Niedzielę Dnia 16. Lipca 1797.

Z Neuwiedzkiey gazety d. 27. Czerwca.
O Szlachetności człowieka i cudach iego natury.

Gdy Bòg świat stworzył, rzekł nowo ożyły lew do kupy ptakow, które wysoko nad nim przeleciały, i na wierzchołku iednego drzewa usiadły: " Czegoż się wy skrzydłami obdarzone, które was wysoko nad ziemią unoszą obawiać macie? „ Ludzi odpowiedzieli. " Człowiek iest tak zwierz iak ia, mòwi lew daley, iakże on was dosiągnąć może?„ Na powietrzu nas prawda nie dosięgnie, mówią ptaki, ale umie nas na dół zwabić, zamknie nas w klatki, podusi i zie. „ To zadziwiło lwa i ciekawy był człowieka widzieć. Potyka go w wielkim biegu hardy koń z naiężoną grzywą, z wyniosłem karkiem i rozdymaiącym się nozgrzem. Może to iest człowiek, myśli sobie lew, bo siła i powierzchowność są tu bardzo dobrze połączone; i zaczena w tey nadziei do niego mowić. Koń mowi: "O lwie! człowiek łapie mnie, kładzie na mnie uzdę, przymusza mnie do słuchania iego ręki i iego ostrogi, kładzie na mnie ciężary, a kiedy sił pozbawiony zostanę, zamorzy mnie głodem, albo zabiia dla złupienia ze mnie skòry. „ Nie długo potym nadarza mu się potężny wół, o którym myśli, że to iuż będzie człowiek; ale wnet wyprowadził go wół z błędu, gdy rzekł: " Człowiek zaprzęga mnie w iarzmo, przymusza do prucia ziemi pługiem, a kiedy się zestarzeię iatki są moią nadgrodą, a wnętrzności człowieka grobem. „ W tym nawiia mu się z długą szyią wielbłąd, ktòry na iego zapytanie odpowieda: " Żaden ciężar nie postałby na moim grzbiecie, nigdy gwałtowna śmierć by mi nie zagroziła, gdyby człowiek nie posiadał dosyć siły i podstępòw do podbicia mnie pod swoią wolą. „ Ah! ty nie iesteś człowiek, pomyślał sobie lew; lecz oto ta żywa góra, ktòra się do mnie zbliża musi bydź człowiek, iey straszny ròg, ktòrym na wszystkie strony tak zręcznie miota, iey srebno połyskuiące się zęby i wspaniałe postępowanie, aż ziemia się

trzęsie, utwierdzaią mnie w tym mniemaniu. " Bądź pochwalony o człowieku! mowi,, ale słoń odpowiada: "O! człowiek wiąże mnie, siada na mój kark, stawia wieże na moim grzbiecie, i okłada mnie ciężarami, poki nie zdechnę. Potym ogładzi moie zęby, robi z nich berła i królewskie siedzenia i króluie na moich kościach. " Nakoniec postrzega lew słabe, niepozorne stworzenie. " Nikczemne ty zwierzę, mowi, nie lękażże się człowieka, przed którym naypotężnieysze zwierzęta drżą?,, " Ja iestem człowiek!,, odpowiada mu. "Co ty człowiek?,, mruczy lew zdziwiony. " Nie dałaż ci natura żadney broni, ani rogów, ani zębów, ani kłów! iak cię raz szturknę, wszystkie stworzenia od twego prześladowania oswobodzę.,, " O lwie! tego nie potrafisz dokazać!,, odpowie człowiek. " Dla czego nie?,, rzecze lew. Ponieważ ia cię ztąd ugodzę; ugódź i mnie ty, kiedy potrafisz., " No, przybliż się, odpowiada lew, bo moie kły tam nie dosięgną.,, " Ale moia ręka cię dosięgnie,, odpowiada człowiek, i bierze dwa kamienie, godzi lwa, aż mu obydwa oczy wylazły. " Teraz uznaię że iesteś człowiek, teraz uznaię dla czego iesteś pogromem wszystkich zwierząt! ,, Lew zawył, i gdy poczuł że go za ogon ciągnie, rzecze do niego: " Co robisz! chceszże mnie w klatkę iak ptaka zamknąć, albo mnie ciężarami iak wielbłąda obłożyć, lub ochełznać iak konia, albo mną iak wołem orać, lub wieżę iak na słoniu na mnie stawiać?,, ,, O nie!,, odpowiada człowiek; " skórę chcę z ciebie zdiąć i mięso twoie na mocy danego mi od Boga pierwszeństwa, będąc tylko sam między wszystkiemi zwierzęty rozumem i przemysłem obdarzony, psom rzucić.

Z tey historyyki poznaiemy, iż pierwszeństwo człowieka, nie odsiły, ani od iego postawy zawisło, ale iedynie od rozumu. Przezeń iest panem morza i ziemi; za pomocą iego wyciąga z głębi morza rybę, z wysokości powietrza ściąga ptaka. Przezeń krępuie słonia i wyrywa lwu zęby, buduie pałace aż do wierzchołka niebios, kopie ziemię, aż do przepaści piekła, kuie broń dla powściągnienia swych nieprzyiacioł, i stroi flety dla ukontentowania ucha. Wszystko to, nie sobie ale łasce Boga winien, który tę samę zdatność innemu iakiemu stworzeniu mógł był nadać, tak iak naprzykład pszczołom udzielił sztuki robienia pięknie i kunsztownie, komorek, których nayprzemyślnieyszy człowiek nie potrafi naśladować.

Ztąd pokazuie się, iż Francuzi więcey w tey woynie rozumem od nieba obdarzeni byli, iak Niemcy, którzy swoie narodowe znaczenie oddzielili i nigdy razem nie trzymali.

Z Paryża d. 25. Czerwca.

Dzisieyszy Redaktor mieści w sobie między innym, co następuie:

Będziemyż pokoy albo woynę mieli?— Taki iest tytuł iedney broszurki, w którey wszystkim royalistom nadzieię czyni, i to iest text, podług którego różni nowiniarze nie mniey nam nową woynę z dworem Wiedeńskim przepowiadaią. Ci ludzie muszą nader słabe wyobrażenie o poczciwości monarchów mieć, kiedy w cale w przedugodne artykuły na które się iednak w iasnych wyrazach ugodzono, że maią iako zasadę do powszechnego pokoiu słu-

żyć. Ale oni wątpili także o pokoiu z Hiszpanią, o pokoiu z Prussami &c. Teraz mowią: przybiegł tu kuryer z wiadomością od Cessarza, że on inaczey pokoiu nie chce czynić tylko wspólnie z Anglią, i ztąd wnoszą, że się nowa kampania otwiera. Przykro nam iest, że te słodkie omamienia nieprzyiaciół pokoiu, musiemy odwołać, i wiary publiczności prawdę wyznać, że żaden kuryer nie przybył, ani Cessarz tego nie proponował, iż bez Anglii nie chce pokoiu robić. To tylko iest prawda, że Cessarz dla zawarcia zupełnego traktatu pokoiu kongressu oczekuie, na który się w pierwszych artykułach przedugodnych punktow ugodzono. Co się uzbroiania tyczy, które nam z strony Austryi ustawicznie zapowiadaią, te są bardzo powiększone, bo wiemy iż w Czechach werbunki zmnieyszono. Potym możemy bydź na to spokoyni, bo nie mamy się przyczyny obawiać, żeby przeciwko nam były. Wiadoma iest nawet maxyma: "Jeżeli chcesz pokoiu gotuy się do woyny.,,

Dnia 23 powstał Dumolard w radzie 500 "Honor i obowiązek ciała prawodawczego, rzekł, i interess naszych armiy, czynią nakoniec potrzebę złamania milczenia względem zdarzeń, które całą Europę zadziwiaią i tylko tu na tey sali o nich niemowią: rozumiem o zdarzeniach we Włoszech. Manifest jenerała Buonaparte przeciw Wenecyi iest po całey Europie rozszerzony; wy obywatele Reprezentanci odebraliscie go d 27 floreal. Okazaliście na ow czas sprawiedliwe nieukontentowanie przeciw takiemu gwałtowi, gdzie nasi żołnierze stali się offiarami. Niektórzy pisarze powątpiwali o prawdzie przywiedzionych w tym manifeście gwałtów; ciało zaś prawodawcze musiało temu manifestowi wierzyć, który od dyrektoryatu był zaręczony. Nie przyszedł iescze był moment do roztrząsnienia, czy koniecznie potrzeba było Wenecyi woynę wydawać; wy nie mogliście tego bez dyrektoryatu uczynić, a dyrektoryat bez uwiadomienia was nie mogł przedsięwziąść nieprzyiacielskich krokow. Rewolucya Wenecyi iest całey Europie wiadoma; nasze woyska tam weszły; iey marynarka iest w naszych ręku; naystarszy rząd w Europie iuż zniknął; dopiero pod demokratyczną formą rządu pokaże się nazad. Wy obywatele Reprezentanci, musicie rozpoznać, czy dyrektoryat nie przestąpił konstytucyi, czy w ukrytych wyrazach sam z siebie nie zrobił woyny, pokoiu i traktatow, o których wam w cale nie doniosł. Względem Genui tych samych sposobow szczęśliwie użyto; gdy człowiek podobne gwałty konstytucyi widzi, iest mu wolno obawiać się o przyszłość. Prawo żeglugi na ieziorze Lugano, grozi nam, mowią zerwaniem pokoiu z Szwaycaryą. Ja iestem przekonany, że Buonaparte to nowe nasienie niezgody załatwi. Już nie żyiemy więcey w owych nieszczęśliwych czasach, gdzie Anacharsis Cloots z swemi illuminatami drzewo republikanckiey wolności, na całey ziemi chciał zaszczepić; my pragniemy używać naszey wolności, ale inne rządy szanować. Żądam więc: 1) Aby moie uwagi przesłane kommissyi były, którąście na propozycyą Pastoreta do roztrząsnienia postępku dyrektoryatu względem Ameryki wyznaczyli. 2) Wyprawienie poselstwa do dyrektoryatu po informacyą o zaszłych od manifestu Buonapartego w Wenecyi zdarzeniach. 3) Żeby podał swoie przyczyny dla czego ciału prawo-

dawczego o tym nie uwiadomił. 4) Żeby nas uwiadomił o zaszłey rewolucyi w Genui i o dobrowolnym lub przymuszonem do niey wpływie naszych agentow. 5) Żeby nam dał wiadomość o politycznym położeniu z Szwaycaryą. — Rada 500 rozkazała iego mowę drukować i po długich sporach do kommissyi odesłała.

Z Madrytu donoszą, że tam Hiszpański skarbowy minister umarł, i że na iego mieysce znanego Cabarrus, który się tu iako pełnomocnik na kongres pokoiu znayduie, następcą przeznaczaią.

Oppozycyyne pisma przepowiadaią nam zawsze nowe zaburzenia. Na przedmieściach S. Antoniego i Marceau także nowe kluby założono.

Żona niegdy Xcia Orleans i Xżna Conti zostały do dobr swoich nazad przywrocone, i wszystkich praw obywatelskich będą używać.

Wiele nieprzysięgłych Xży wypuszczono z więzieniow.

Obos, od 16,000 woyska, który około Lyonu założony będzie, ma się do teraznieyszych poruszeń w Szwaycaryi sciągać. — Z wydziału ministra woiennego więcey iak 300 osób oddalono.

Z wyspy Francuzkiey donoszą pod d. 7 grudnia r. z. że nasz kontra admirał Cercey, który w przod w 6 fregat z 2 liniowemi okrętami żywą bitwę stoczył, wyspę Pulopinang, albo Xcia Wallii zwaną opanował, na którey Anglicy w r. 1786 osiedli i wiele magazynow dla swych Chińskich okrętów założyli. Gdy tam Cercey swoie okręty wyporządził wyszedł znowu krążyć i zabrał 5 wschodnich Indyy Angielskich okrętów. Pod czas iego niebytności kilka Angielskich okrętow z przylądku dobrey nadziei blokowały porty wyspy Francuzkiey i Bourbon; ale się wnet ztamtąd oddaliły. Nawet pod Afrykańskiemi brzegami nasi korsarze wiele okrętów Angielskich zabrali.

Jenerał Sahuguet iest od jenerała Buonaparte kommendantem Marsylii mianowany, na mieyscu jenerała Villot który iest deputowanym w radzie 500. — Wieść iakoby na życie Talliena nastawano iest nie prawdziwa.

Z Paryża d. 27. Czerwca.

Obywatel Letourneur prezydent legacyi pokoiu i obywatele Pleville-Pellay i Maret poiechali ztąd do Lill.

Jenerał Buonaparte wydał pod d. 7. t. m. z Montebello instrukcyą, podług którey wszystkie dywizye d. 28 t. m. z okazyi rozdawania nowych chorągwi pamiątkę poległych dotąd na placu bitwy Francuzkiey Włoskiey armii jenerałów i innych woiowników obchodzić maią. W obozie każdey dywizyi będzie piramida postawiona, na którey imiona wszystkich od bitwy pod Montenotte na placu honoru poległych żołnierzy wypisane będą. Dywizye przemanewrowawszy staną około tych piramid. Za każdego brygady jenerała, który od bitwy pod Montenotte zginął będzie 5 razy z armat ognia dane, a za każdego adiutanta lub brygady szefa 3 razy. Za poległych jenerałow Laharpe, Stengel, i Dubois każda dywizya da 6 razy z armat ognia. Po prześpiewaniu potym patryotycznych pieśni każdey dywizyi jeneralnemu sztabowi nowe chorągwie będą oddane. Żołnierze dostaną w tym dniu podwóyne porcye mięsa, wina, &c. Ta uroczystość ma bydź z wielką okazałością, z ściga-

niem się &c. obchodzona, ale iak naymniey ammunicyi maią wypotrzebować.

Jenerał Hoche co dzień tu spodziewany. Pogłoska o ułożonym wylądowaniu do Irlandyi lub Szkocyi dla przyśpieszenia pokoiu z Anglią, wciąż się utrzymuie, i jenerała Hoche kommendantem tey wyprawy przeznaczaią.

Wczoray przybyło do narodowego skarbu 1 mill: liwr: gotowych pieniędzy, które Buonaparte z kontrybucyy Włoskich posyła.

Dyrektoryat podług tuteyszych dzienmikow miał Buonapartemu donieść, iż sobie szczerze życzy utrzymać przyiaźń i dobre porozumienie z kantonami Szwaycarskiemi.

Dywizya Bernadotta, która teraz we Włoszech stoi, będąc ieszcze nad Renem, odrzuciła wyraz obywatela, a przybrała sobie Mospanie. Z tey okazyi trafiały się często poiedynki, które wiele żołnierzy o życie przyprawiły; to nakłoniło jenerała Angereau do surowego zakazu, aby w iego dywizyi nie używano słowa mospanie.

Jeszcze w przeszłym tygodniu Angielski konsul przybył nazad do Liworna, i Angielskie herby na swoim domie na nowo zawiesił.

Do dobrego tonu należy to nabożnym bydź, i znayduią się teraz takie w Paryżu osoby, które co tydzień do spowiedzi chodzą.

Louwet mowi wswoim dzienniku, iż nasz sławny admirał Richery, taki miał przypadek, że całą iego dzielność ducha zruynował.

Wieść iakoby jenerałowie Pichegru i Montesquiou do klubu, który pod nazwiskiem Salm znany iest, i w domu Montmorency się schodzi należeli, zdaie się bydź płonną.

Jenerał Hedouville, który do St. Domingo iest przeznaczony, ma tam bydź sam ieden kommissarzem dyrektoryatu i taką samą władzę posiadać, iak niegdyś Hoche w Wandzie.

Dla zachowania pokoiu połnocney Ameryki z Francyą, ma tu bydź P. Maddisson iako nowy pełnomocnik przysłany.

Tu na Paryż poszło znowu wiele Francuzkich morskich officyerow z Tulonu do Wenecyi dla kommenderowania tamteyszemi woiennemi okrętami. — Tuteysze dzienniki mowią, iż i w Hiszpanii odzywa się duch uiespokoyności.

Na sessyi rady 500 d. 25 deputowany Lacue zwrocił rady uwagę na wiele klubow, które się na nowo otwieraią i dla dobra publicznego niebezpiecznemi bydź mogą. Żądał aby dawnieyszy rapport deputowanego Mailhe o podobnych towarzystwach, względem którego nic nie rzeczono, na nowo był drukowany i roztrząsany; tudzież poselstwo dawnieysze dyrektoryatu względem klubow, aby było na nowo drukowane.

Od Granic Tureckich d. 5. Czerwca.

W Europeyskiey Turcyi gdzie ieszcze Ottomański despotyzm przewodzi, rozszerzaią się Francuzkie maxymy wolności i rowności, a szczegulniey w uciśnionym narodzie Greckim, który niemal połowę mieszkańcow tego kraiu składa, bardzo szypko, do czego się wychodząca w Konstantynopolu pod opieką ambassadora Francuzkiego gazeta Francuzka nie mało przykłada.

Z Neuwiedzkiey gazety d. 30. Czerwca.

S. Marek nieprzybyłże z swem lewem

do was? od sześciu tygodni miał Wenecyą opuścić. (x) Miły Dante, tu by naylepsza pora była napisać wierz na odziazd tego Swiętego; na iego lwa, który do Wenecyanow pożegnalną mowę miał, i na tego lwa testament. (xx)

Przypomnisz sobie z historyi, że Wenecya w 5 wieku nie wystawiała w błotach Rialto i innych małych wyspach tylko małe miasteczko od rybakow zamieszkałe i miastu Padwa podległe; lecz wnet potym, o odmiany świata! Padwa została poddanką Wenecyi.

Dopiero 709 Wenecya obrała pierwszego dożę. Wiele familiy, które pod ów czas należały do tey elekcyi, znaydują się ieszcze w Wenecyi, i mogą się pewnie naydawnieyszemi w Europie nazwać. — Ten kray czynił w wieku 9 i 10 zdobycze; ale zawsze był, iako wazal pod ow czas będących Cesarzow uważany. Doża musiał Cesarzowi na znak iego zwierzchnictwa z złotey lamy płaszcz oddawać. Cesarz Otto III dopiero w roku 998 darował tę kontrybucyą Wenecyanom. Masz ją teraz z prowiżya nazad odebrać?

Pomniy kochany Dante! iak się losy kraiow odmieniaią. Wenecya przeszło 1000 lat zachowywała szczęśliwie swoy rząd; Gotowie nie mógli go obalić; Konstantynopol drżał przed tym mocarstwem, a teraz młodzian ieden, około 30 lat maiący, Buonaparte, przeszedł tylko tam tędy, a iuż Wenecya niczem. Tysiąc lat nayswietnieyszego powodzenia, naywiększego znaczenia i skupionych bogactw, przed iego przytomnością powalone w gruzach. Na czymże można swoie szczęście budować?

Z Wenecyi d. 21. Czerwca.

Nasza municypalność wybrała dwoch deputowanych, którzy się do Ferrara, Bononii i Romanii udadzą. Jak słychać te trzy prowincye maią bydź do rzeczypospolitey Weneckiey przyłączone: Bononii i Ravennie nie podoba się ten proiekt, tak iak Ferrarze, wolały by do Cysalpinskiey rzeczypospolitey bydź przyłączone, i z tego powodu wysłały iuż deputowanych do Buonaparte. — Municypalność nasza umysliła u bogatych obywateli million czerw. zł. zaciągnąć, i dla zapobieżenia niedostatkowi gotowych pieniędzy, wydała pod d. 10

(x) Tytuł Neuwiedzkiey gazety iest: Sekretarz korrespondencya między żywemi i umarłemi z tamtego świata: dla tego wraca tu S. Marka na tamten świat.

(xx) Dante Alighieri Włoski poeta urodzony w Florencyi 1265. Prawdziwe iego nazwisko było Durante, ale podług Włoskiego na ow czas zwyczaiu skrocono go na Dante, i tak się iuż pozniey nazywał. Jego familia była iedna z nayświetnieyszych w Florencyi. Dante wstąpił bardzo młodo do Franciszkanow; ale nie maiąc ducha zakonnego wystąpił nazad przed professyą. Duch żywy i gorący wprawił go w kachanie, do poezyi i fakcyy. Uchwycił się partyi Gibelinow, ktora przeciwko Papieżom była; to pachnęło prześladowaniem, i on tego doznał: Bonifacy VIII posłał Karola Walezyusza, brata Filipa pięknego krola Francuzkiego dla przywrocenia spokoyności do Florencyi; Dantego wyklęto, kamienicę iego zdemulowano i dobra zrabowano. Potym z całą swoią familią udał się do Werony; Can della Scala Xżę Werony ukochał go i szacował; dowcipna myśl pozbawiła go kredytu ktory miał: Gdy iednego czasu znaydował się w pałacu u Xcia, dziwował się Xżę, że błazen u wszystkich dworakow znayduie grzeczności i przymielenia, i obrociwszy się do Dante, mowi: „Czemu uczony i mądry człowiek, tak iak WPan iesteś, nie iest tak od nich iak ten błazen lubiony? Ponieważ, odpowiedział Dante, swoy swego lubi.“ To słowo wprawiło go w niełaskę. Prowadził ieszcze nieiaki czas życie niespokoyne i tułacze; umarł nakoniec w roku 1321 w 56 roku życia swego. Z wszystkich iego dzieł naylepsza iest kommedya, o piekle, o czyszczu i raiu, na 3 księgi podzielona.

czerwca zakaz wywożenia monety z kraiu.

Francuzki kommissarz skarbowy we Włoszech Haller, odebrał od jenerała Buonaparte z Montebello rozkaz z diecia natychmiast włożony w Weneckim na stałey ziemi na szlacheckie dobra sekwestr i powrocenia tych właścicielom.

Przykład Ankony zdaie się co raz daley w Papiezkich państwach roszerzać. Miasta Osimo, Jesi, Macerata i Xstwo Urbino zdaią się tym samem duchem tchnąć i z tego powodu wielka obawa w Rzymie panuie.

Kommissarze Francuzcy zdięli włożony w Wenecyi na Cesarskie magazyny areszt.

Na sessyach naszey municypalności nie zaszło nic ważnego; z tym wszystkim często tam gorace mocye robią. Wszyscy expatrycyuszowie, którzy się ztąd oddalili, muszą w 14 dniach nazad wrocić.

Od Granic Włoskich d. 14. Czerwca.

Rozpuszczona wiadomość, iakoby d. 24 maia zupełny pokoy w Montebello był podpisany nie potwierdza się; ale mowią, że zobopolni pełnomocnicy ułożyli proiekt, podług którego na kongresie zupełny pokoy będzie zawarty.

Ten proiekt iednak ieszcze nie podpisany; jen: Meerfeld dopiero znim do Wiednia poiechał, dla przełożenia go Cesarzowi do przyięcia.

Z Węgier d. 25. Czerwca.

Kardynał primas Węgierski poiechał z Offen do Körmend, gdzie się zbroyna insurrekcya zgromadza, dla ustanowienia tam polnych kapelanow i dla ożywienia swoią przytomnością w obrońcach oyczyzny męztwa. — Turecki poseł znayduie się ieszcze w Pest, gdzie wszystkie osobliwości ogląda. Przy oprowadzeniu rektora i professorow odwiedził tamteyszą akademią, kazał się do fizycznego gabinetu i biblioteki zaprowadzić; na czynione przy nim doświadczenia okazał swoie ukontentowanie i dał na migi poznać, że mu niektóre z nich znane są. Jeden z iego świty elektryzował się. Biblioteka bardzo mu się podobała. Nie mogł się dosyć wydziwić, gdy mu Alkorana pokazano, którego ucałował, i powiedział, ze tego niemoże poiąć, iak ta świętość w ręce niewiernych mogła się dostać. — Z Bozak z kommitatu Baraniewskiego donoszą, że tam wielka kupa szarańcow okryła pola. Kommitat niezaniedbał niczego, dla wygubienia tych niszczących urodzaie robakow, wysłał zaraz na nich 2000 chłopow; ale gdy ieszcze więcey szarancow zaczęło przybywać, wysłał drugie 2000 ludzi, aby przynaymniey to uratować, co ieszcze całkiem nie zniszczyły.

Od Renu d. 30. Czerwca.

Około szańcow Dusseldorfu znowu zaprzestano robić. — W kraiach Dwomostow będące tu i owdzie szańce, za pozwoleniem Francuzow rozbieraią. Z tamteyszych okolic cofaią się woyska Francuzkie nazad; ale za to wiele Francuzkiey artyleryi miało do Kreutznach przybydź i rozkaz miał wyyść naprawienia drogi do Moguncyi. — Reszta korpusu Kondeusza, która w Bryzgawii stała, odebrała rozka aby za korpusem swoim do Szwabii poszła. — D. 24. młoda Xżna Würtemberska odprawiła uroczysty wiazd do Stuttgard. — Rozpuszczona wieść iakoby zupełny traktat między Cesarzem i Francyą na Ratysboń-

skim Seymie iuż był oznaymiony, formalnie z tamtąd odwołuią.

Z Włoch d. 20. *Czerwca.*

Gdy Papież podczas w niebo wstąpienia Pańskiego, zwyczaynego błogosławieństwa dla swoiey choroby nie mogł dać, przyszedłszy cokolwiek do siebie, kazał się w całem swom Papiezkiem stroiu, z troykoronem na głowie w zielone świątki na krześle na wielki balkon wyniesć. Wszyscy kardynałowie poprzedzali go. Lud na to błogasławieństwo licznie się zgromadził, i okrzykami radości powitał Papieża; nakonie zupełny odpust został zapowiedziany.

Jenerał Joubert doniosł dyrektoryatowi o pretensyacn na kilkanaście millionow ktore ieszcze do Papięża rozciągnąć może. Belgowie przed trzema set lat wyslali takowe pieniądze do Rzymu na założenie akademii; ale ta nie była założona, chociaż się rzadcy Niderlandow, a nawet dwor Wiedeński w roku 1767. oto upominali. Ten jenerał ofiaruie się potrzebne do tego dokumenta dostawić

Drugi transport dzieł kunsztu d. 5. maia z Rzymu do Francyi wyszedł; ten mieści w sobie naypięknieysze obrazy, iako to: obiaśnienie Rafaela &c. i dawne statui, między któremi iest Laokoon, Torso, Watykański Apollo, Demostenes &c. Busta, Brutusa i Antoniusza, dziewięć muz z kapitol um i inne sławne sztuki.

W Breścia proponowano municypalności zniesienie mnichow, i zaraz 4 klasztory skasowano.

Z Włoch d. 24. *Czerwca.*

W Florencyi mocno gadaią, iż rzeczpospolita Lukańska takze demokratyczną forme rządu przyiąć chce. D. 15 zebrało się tam wiele familiy dla obrania deputacyi, którą do jenerała Buonaparte wysłać umyślono.

W śrzodkowey administracyi nowey Cysalpińskiey rzeczypospolitey miał jenerał Buonaparte mowę, w którey wszystkich obywatelów tey rzeczypospolitey zachęcał aby ustawy i własność szanowali i publiczną spokoyność utrzymywali: zapewnił ich na nowe, iż Cysalpińska rzeczpospolita od wszystkich potencyy Europy iest uznana. Nie będzie na potym, rzekł, ani Hiszpanom, ani Niemcom i tym mniey Francuzom podlegać; my nie dla tego zwyciężaliśmy, abyśmy was podbili, ale żebyśmy wam wolność przynieśli. Wśrzod Niemiec nie zapomniałem o was. Chociaż wasi korrespondenci naysmutnieysze wieści rozpuścili, nie macie się iednak przyczyny niczego obawiać. Radzi im aby żadney rożnicy stanów nieczynili, aby religią szanowali; każdy lud ma swoią, ale ta nie powinna się do rządu mieszać. W krótce ma bydź Cysalpińczykom nowa konstytucya do przyięcia podana. Szwaycarowie wasi sąsiedzi maią dla swego gornego kraiu stosowną konstytucyą; wasza rzeczpospolita w rowninach Włoch leżąca, musi bardziey bydź ściśniona, będzie miała około 4 millionów mieszkańców. Modena, Reggio, Ferrara, a może i Brescia będą z wami złączone. Przy męztwie i szacunku dla ustaw, będziecie mieć waszą rzeczpospolitą i stanowić mocarstwo w Europie. Jak tylko wasze urządzenie zupełnie ukończone zostanie, są Francuzi naypierwszemi, którzy was opuszczą.

DODATEK

DO Nru. 57.

GAZETY KRAKOWSKIEY

W NIEDZIELĘ DNIA 16. LIPCA 1797.

Od granic Włoskich d. 30. Czerwca.

Listy d. 25 i 27 z Lika donoszą iednostaynie, iż w Weneckiey Dalmacyi wielkie rozruchy i nieporządek długi czas panowały, ale teraz zdaie się wszystko do szczęśliwego końca zbliżac. Przyczyna tych rozruchów, pochodzi ztąd, że ten kray od zaszłey rewolucyi w Wenecyi, właśnie żadnego rządu nie miał. W Tracu zrabowano bogatego kupca, ktoremu na 80,000 cekinów szkody zrobiono. Dwoch wnukow starego tego kupca, żywi jakobini, podług tego listu, mieli na swoim wuiu ten rabunek popełnić. Z tamtąd szerzy się ta rewolucyyna trucizna do Sebenico, gdzie skupieni całą familią Francuzkiego konsula wymordowali. W Spalatro zabito Weneckiego pułkownika, i roziadły lud na kawałki go porąbał; podobne okrucieństwa działy się po wielu mieyscach. Stołeczne miasto Zara samo tylko używało spokoyności i d. 25 wysłało iuz swych deputowanych do Fiume dla poddania się pod Austryackie panowanie. Tryestska gazeta d. 3 lipca donosi iuż ,, że tam morzem nadeszła wiadomość, iż w Zara, Sebenico i w Spalotro Cesarska chorągiew powiewa.

Z Liworna d. 29. Maia.

Otoczeni ze wszystkich stron rewolucyami i burzą, iesteśmy zawse w śmiertelnym strachu, aby ta zaraza nie przebrała się aż do nas. Zaburzenie ciche daie się iuż czuć w mieście, i Boże zachoway nas od zamieszań. Demokracya rozlewa się po Włoszech iak żywe srebro, od kraiu do kraiu biega. Teraz iak mówią, iest w drodze do Neapolu, ale w tym kraiu czynią przygotowania do iey odporu.

Z Strasburga d. 20. Czerwca.

Od czasu iak tylko żegluga na Renie ztąd do Moguncyi i Kolonii została wolną ogłoszona, handel tego miasta iak nayczynniey idzie. Wiele statkow poszło z towarami do Moguncyi i Frankfurtu. Z niecierpliwością oczekuią pozwolenia wyprowadzenia konopi i innych artykułów. Cyrkulacya pieniędzy zupełnie iest przywrocona.

Z Londynu d. 27. Czerwca.

Los Ryszarda Parker dowodcy zbuntowaney flotty przy Nore iuż rozstrzygniony; wczoray został na śmierć skazany. Nayważnieyszy dowód iego obwinienia iest, że na okręcie dyrektor kazał do okrętu Repulse, kiedy się od zbuntowaney flotty odrywał ognia dawać, i list do kapitana Northesk pisany, w którym mu kazał w 64 godzin rezolucyą delegatów do Londynu do Króla zawieść i odpowiedź na nią przywieść.

Dla obrony brzegów od napaści nieprzyiacielskiey, będzie na nowo 11 korpusow ochotnikow uformowane, których officyerami posiadacze gruntow będą.

Lord Bridport podług ostatnich wiadomości znaydował się z swoią flottą przy Falmut. — Flotta przy Nore, która w insurrekcyi była, odebrała rozkaz aby była gotowa do wyyścia pod żagle.

Z Hagi d. 1. Lipca.

Przed kilką dniami był tu inkognito jenerał Hoche; miał z członkami rządu naszego i wodzami maiącey się przedsięwziąść wyprawy konferencye, i potym do swoiey armii nazad odiechał, a bardziey podobno do Paryża. Z konferencyy iak słychać obydwie strony były kontente. Jenerał Hoche iest piękny, młody człowiek, 29 lat maiący, ale roztropny i pełen ognia; w mowie tłomaczy się z powagą i przekonaniem.

Cała siła nasza morska składa się teraz z 27 liniowych okrętów od 74 aż do 52 armat, z 22 fregat, 16 brygantyn i 6 armatnych szalup.

Wczoray wieczor dekretowało zgromadzenie narodowe, iż rezolucya prowincyonalney administracyi Fryzlandyi przeciw rządcom roku 1787 ma bydź zawieszona. Ostatni zostali od niey na zapłacenie 700,000 zł: Hol: w nadgrodę za poniesione patryotow szkody, skazani. Zgromadzenie wysłało 3 kommissarzy do Fryzlandy, aby tę rzecz w dobroci załatwić.

Z Bruxelli d. 23. Czerwca.

Przechody woysk są tu bardzo częste. Przed kilką dniami przybyło tu 4 bataliony od półnoсney armii, i poszły do Dunkierki, gdzie się wielka siła woyska dla zaambarkowania gromadzi. Przedwczorem przyszedł regiment konnych strzelcow, za którym w krótce regiment husarow nadciągnął. W tym tygodniu spodziewamy się ieszcze 8 do 10,000 woyska, które się częścią do Dunkierki, częścią do Lill udа. — Z Antwerpii dowiaduiemy się, że z wolności żeglugi na Skaldzie nie odbieramy ieszcze takich korzyści, iakiebyśmy powinni, ponieważ od dawna o tę rzekę zazdrosni Hollendrzy, różne nam ieszcze zawady stawiaią. Przedaż dobr nieprzytomnych Belgów, z rozkazu rządu na nowo się zaczęła. Nadzieia, iż przedugodnemi artykułami pokoiu iest zabezpieczony powrot emigrantom, nie spełniła się.

DONIESIENIA.

Przez C. K. sąd szlachecki Krakowski Gallicyi zachodniey mocą nininieyszego edyktu wszystkim tym, do których należy, wiadomo się czyni: Od sądu pozwolono iest, aby do ogulnie wszystkich przedtym w województwie Sandomirskim ziemi Radomskiey teraz zaś w cyrkule Radomskim leżących tak ruchomych, iako i nieruchomych dobr Jedlińsko z przyległościami Krystyana Wilhelma Jakobsona, zbieg wierzycielow był otwarty. Ninieyszemi przeto wszyscy, którzyby iakiekolwiek na przeciw zadłużonego prawo mieć rozumieli, obwieszczaią się, azeby aż do dnia 29 listopada 1797 pretensye swoie przez wydanie zwykłego pozwu na przeciw postanowionego w osobie

tuteyszego adwokata Franciszka Liebicha, kuratora maſsy konkursowey, do tuteyszego sądu szlacheckiego tym pewniey podawali, i w tym nie tylko rzetelność swoiey pretensyi, ale też i prawo, mocą którego w tey lub owey klaſsie umieszczonemi bydź żądaią, okazali, ile że po upłynieniu przepisanego czasu nikt więcey słuchany nie będzie i ci, którzy do tego czasu z pretensyami swemi do sądu nienadgłoszą się, od wszystkich rzeczonego dłużnika w cyrkule znayduiących się dobr, bez żadnego wyięcia oddaleni zostaną, chociażby im lub prawo do wspólnego porachunku służyło, lub rzeczy iakiey prawem własności z maſsy domagać się mogli, lub gdyby ich pretensya na rzeczy iakiey nie ruchomey do dłużnika należącey zabezpieczona była tak dalece, iż takowi wierzyciele, gdyby maſsie winni byli, mimo tego, iz im prawo do nadgrodzenia sobie własności lub zapisu służyć mogło, dług zapłacić powinni będą.

A ponieważ podług przepisu zbioru sądowego w rozdziale 9tym § 86 Obranie administratora maſsy, tudzież deputacyi wierzycielow nakazane iest, przeto wszystkich wierzycielów na dzień 9 grudnia 1797 o godzinie 9 zrana do tuteyszego Ceſs: Krol. sądu szlacheckiego tym napomnieniem zwołuie się, iż tego samego dnia tymczasownie w osobie Felixa Jaworskiego ustanowiony administrator maſsy lub potwierdzonym, lub też inny obranym, podobnież też i deputacya wierzycielów, do którey iednak nikt, iak tylko wierzyciel tey samey maſsy zdolnym bydź może podług § 93 i 94 obraną bydź ma, oraz zaś przepisy, podług których dobra administrować się powinny, iaką władzę deputacya względem administracyi maſsy ma, i iak daleko administrator deputacyi zlecenia dopełniać powinien, ustanowione będą. Przeto wierzycielom na wyznaczony dzień tym pewniey stawić się należy, gdyż inaczey podług §. 95. Zbioru sądowego na ich niebezpieczeństwo obranie tak administratora, iak i deputacyi wierzycielów od tuteyszego sądu nastąpi. Podług tego więc każdy ma sobie postąpić, i szkody unikać, gdyż na Ceſ: Krol: dziedziczne kraie ustanowionych praw przepis zachodzi.

Dan w Krakowie dnia 28 Czerwca 1797.

Ex Consilio Cæſ: Reg: Fori Nobilium, Cracoviensi Galicie occidentalis.

Woyna.
Auersperg.
Olechowski.
Elzner.

Przez C. K. sad szlachecki Krakowski Gallicyi zachodniey mocą ninieyszego edyktu wszystkim tym, do których należy, wiadomo się czyni: Od sądu pozwolono iest, aby do ogólnie wszystkich przedtym w woiewodztwie Krakowskim ziemi Proszowskiey teraz zaś w cyrkule Krakowskim i Sandomirskim leżących tak ruchomych, iako i nieruchomych dobr Podolany i Mała Kazimierza, Pawła Toporczyka z Konopnicy Grabowskiego, zbieg wierzycielow był otwarty. Ninieyszemi przeto wszyscy, którzy by iakiekolwiek na przeciw zadłużonego prawo mieć rozumieli, obwieszczaią się, ażeby aż do dnia 28 Października 1797 pretensye swoie przez wydanie zwykłego pozwu na przeciw postanowionego w osobie Adwokata tuteyszego Andrzeia Bem-, Kuratora maſsy konkursowey, do tuteyszego sądu szlacheckiego tym pewniey podawali, i w tym nie tylko rzetelność swoiey pretensyi, ale też i prawo, mocą którego w tey lub owey klaſsie umieszczonemi bydź żądaią, okazali, ile że po upłynieniu przepisanego czasu nikt więcey słuchany nie będzie, i ci, którzy do tego czasu z pretensyami swemi do sądu nie nadgłoszą się, od wszystkich rzeczonego dłużnika w cyrkule znayduiących się dóbr, bez żadnego wyięca oddaleni zostaną, chociażby im lub prawo do wspólnego porachunku służyło, lub rzeczy iakiey prawem własności z maſsy domagać się mogli, lub gdyby ich pretensya na rzeczy iakiey nieruchomey do dłużnika należącey zabespieczona była tak dalece, iż takowi wierzyciele, gdyby maſsie winni byli, mimo tego, iż im prawo do nadgrodzenia sobie własności lub zapisu służyć mogło, dług zapłacić powinni będą.

A ponieważ podług przepisu zbioru sądowego w rozdziale 9tym §. 86 obranie administratora maſsy, tudzież deputacyi wierzycielom nakazane iest, przeto wszystkich

wierzycielow na dzień 4 listopada 1797 o godzinie 9 zrana do tuteyszego C. K. sądu szlacheckiego tym napomnieniem zwołuie się, iż tego samego dnia tymczasownie ustanowiony administrator massy lub potwierdzonym, lub też inny obranym, podobnież też i deputacya wierzycielow, do którey iednak nikt, iak tylko wierzyciel tey samey massy zdolnym bydź może podług §. 93 i 94 obraną bydź ma, oraz zaś przepisy, podług których dobra administrować się powinny, iaką władzę deputacya względem administracyi massy ma, i iak daleko administrator deputacyi zalecenia dopełniać powinien, ustanowiene będą. Przeto wierzycielom na wyznaczony dzień tym pewniey stawić się należy, gdyż inaczey podług §. 95 Zbioru sądowego na ich niebespieczeństwo obranie tak administratora, iak i deputacyi wierzycielow od tuteyszego sądu nastąpi. Podług tego więc każdy ma sobie postąpić, i szkody unikać, gdyż w tym na C. K. dziedziczne kraie ustanowionych praw przepis zachodzi.

Dan w Krakowie dnia 1 Lipca 1797 roku.

Ex Consilio Cæs. Reg. Fori Nobilium Cracoviensis Galiciæ occidentalis.

Woyna.
Piekarski.
Olechowski.
Jozef Elzner.

Z. C. K. Zachodn. Gal. dobr rządowych administracyi do każdego wiadomości obwieszcza się, iż dla sprzedaży Zachodnio Galicyskiego zelarza porządny skład w C. K. mieście Krakowie sporządzony, i takowy skład przez publiczną licytacyą ktora na dzień 20. t, m. wyznaczona wteyże samey C. K. rządowych dobr administracyi na grodzkiey ulicy w kamienicy pod Nrem 97 o ranney 9tey godzinie odprawiać się maiąca, zaarendowany będzie.

Zyczący, na wspomniony dzień do takowego przedsięwzięcią z tym dokładem zapraszaią się, aby każdy zdatney kaucyi złożenie udowodnił, i dalsze do tey okoliczności potrzebne kondycye przyiął. W Krakowie dnia 5go lipca 1797 roku.

Uwiadomienie od Szch. Maigistratu na Podgorzu d. 3. lipca wydanego, będzie się odprawiać publiczna lycytacya na dniu 21. lipca 4. i 18. sierpnia zrana o godzinie 9. a po południu ogodzinie 3. w domu Peszkarowskim murowanym, N. 110. oznaczonym, roznych rzeczy ruchomych to iest sreber, porcellany, stołow, stolikow, zwierciadeł, obrazow, i innych sprzętow domowych, tudzież winn węgierskich w beczkach i w butelkach, wudek w butelkach, ktora to licytacya rozpoczynać się będzie od urzedowych tax, na ktorą to licytacyą Prześwietne Publikum z gotowemi pieniądzami w dniach przepisanych zaprasza się.

Podobnież z wyż wyrażonego rozkazu będzie licytacya domow, to iest drewnianego N. 27. stoiącego z stayniami, mieżkaniami, i przynależytościami urzędownym inwentarzem, w dniach 8 sierpnia 9. Września 9. Padziernika zrana o godzinie 9. rozpoczynaiąca się od taxy urzędowey ryn. 1500.

Rownież dom murowany, N. 110. oznaczony z wygodnemi pomieszkaniami stayniami, wozowniami, i przynależytym urzedownym inwentarzem, podług taxy Cesarskiey indżyniery od ryn. 11690. 40. kr. rozpoczynać się będzie, na dniu 8. sierpnia 9. września 9. października na ktorą licytacyą prześwietne Publikum zaprasza się.

Z Strony C. K. pełnomocney zadworney kommissyi Gallicyi zachoniey

Przełożenie Jarmarku Lwowskiego tyczące.

Ponieważ iarmark miasta Lwowa z pierwszego poniedziałku po SS. trzech Krolach na dzień 14 miesiąca lutego, przeniesionym został, podaie się przeto ninieyszym takowa odmiana do powszechney wiadomości

w Krakowie dnia 28. czerwca 1797.

Aloizy de Pflichtentreu.